

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

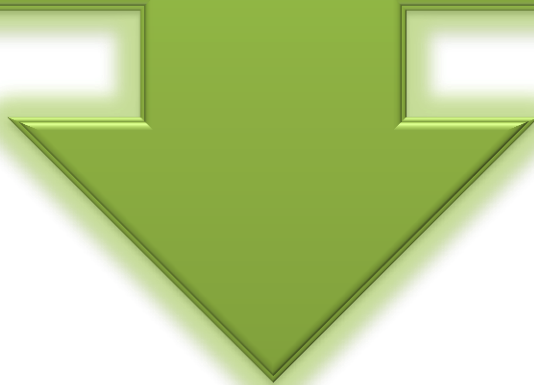
نمونه سوالات تالیفی و نهایی درس یازدهم فلسفه دوازدهم

(حکمت معاصر)

تهیه و تنظیم

سید احمد صمدانی

استان آذربایجان شرقی

- ۱- ورود مباحث فکری و فلسفی در ایران، با آغاز به صورت گسترده ای شروع شده بود.
- ۲- پس از سقوط نابسامانی هایی ایران را فرا گرفت که تا مدت های طولانی ادامه یافت.
- ۳- نابسامانی هایی ایران پس از سقوط صفویان، از شادابی چندانی برخوردار نبود.
- ۴- در اواخر حکومت قاجار مسئله های فکری و فلسفی جدیدی مطرح گردید که زمینه را برای حیات مجدد فراهم کرد.
- ۵- از استادان برجسته فلسفه در عصر حاضری توان به حکمایی مانند و اشاره کرد. (دو نفر به اختیار)
- ۶- امام خمینی (ره) در دوره جوانی و در طی حدود ۲۰ سال مهم ترین و مشکل ترین کتاب های فلسفی و عرفانی، مانند و را تدریس می کرده است.
- ۷- امام خمینی (ره) برای آموختن فلسفه و عرفان به حضور استادان بزرگ آن زمان، از جمله و رسید.
- ۸- رابطه امام خمینی با از رابطه شاگردی و استادی فراتر بود و امام خمینی او را مراد و محبوب خود می شمرد.
- ۹- علامه طباطبایی در عرفان و اخلاق به خدمت عارف بزرگ، رسید و مراتب عالی سیروسلوک را طی کرد و از شاگردان ممتاز ایشان شد.
- ۱۰- علامه طباطبایی روش تفسیری خود را که روش تفسیر است، از مرحوم آموخته بود.
- ۱۱- استاد علامه بزرگ ترین شخصیت فلسفی معاصر و وارث حکمای بزرگ اسلامی است.
- ۱۲- علامه طباطبایی به تدریس و پرداخت.
- ۱۳- از میان فلاسفه بزرگ صدرایی معاصرین روزگار، حوزه درس در قم یکی از پررونق ترین حوزه های فلسفی بود.
- ۱۴- فعالیت علمی علامه طباطبایی در زمانی آغاز شد که اندیشه های جدید و مکتب های فلسفی از اروپا به ایران آمده بودند و تفکرات و مکتب در حال گسترش در ایران بود.
- ۱۵- علامه طباطبایی و شهید مطهری در کتاب نشان دادند که می توان از ذخیره فلسفی صدرائی بهره گرفت.
- ۱۶- ویژگی کتاب، نگاه تطبیقی به فلسفه بود.
- ۱۷- علامه و استاد مطهری در کتاب اصول فلسفه و روش رئالیسم تلاش می کنند که در مباحث مهمی مثل و دیدگاه های فیلسوفان اروپایی و ماتریالیست ها را با دیدگاه خود در فلسفه اسلامی مقایسه کنند و ارزیابی خود را ارائه دهند.
- ۱۸- علامه، دو کتاب درسی در دو سطح برای تدریس فلسفه تألیف کرد به نام های و
- ۱۹- یکی از اقداماتی که در عصر علامه طباطبایی ضروری بود، توجه دادن جامعه به و بهره مندی از آن در زندگی روزمره و تحولات اجتماعی بود.
- ۲۰- یکی از فلاسفه بزرگ اروپایی بعد از اطلاع از مقام علمی علامه طباطبایی، در جلسات متوالی و مکرری به حضور ایشان رسید.
- ۲۱- حاصل مذاکرات کربن با علامه طباطبایی، دو جلد کتاب تحت عنوان «.....» و «.....» در دنیای امروز می باشد.
- ۲۲- بر کتاب اصول فلسفه و روش رئالیسم استاد شهید مطهری شرح و پاورقی های در پنج جلد نوشت.
- ۲۳- نتیجه تدریس علامه طباطبایی در قم تربیت تعداد زیادی شاگردان ممتاز و مستعد بود مانند: ۱- ۲-
- ۲۴- یک فلسفه الهی نظیر فلسفه و رنگ و بوی زندگی را الهی می کند.
- ۲۵- ساختار و نظام فکری هر فرد، مشابه با یک است که مبانی فلسفی پذیرفته شده توسط آن فرد به منزله می باشد.
- ۲۶- کسانی که کمتر اهل اندیشه و ورزی هستند اینان زندگی شان را به می گذرانند و تصمیم گیری آنها تابع جو حاکم بر جامعه است.

۲۷- برخی از افراد در انتخاب ریشهٔ درخت و پایهٔ نظام فکری خود دچار خطا و اشتباه می شوند و ریشه ای ناکارآمد و ناسالم درزمین زندگی قرار می دهند و در نتیجه، به یک سبک زندگی..... و می رسند.

۲۸- سبک زندگی و آثارمکتوب و غیرمکتوب نشان دهندهٔ آن است که ایشان موفق شده براساس عمیق ترین اندیشه های فلسفی که با نبوغ فکری خود از دو استاد و حکیم بزرگ معاصر..... و..... آموخته بود و با کسب کرده بود، یک نظام فکری و عملی خردمندانه راسامان دهد که درعین اتکای به میراث فکری و عملی تمدن اسلامی، پاسخگوی نیازهای زمان و عصر حاضر ما باشد.

@جواب ها: ۱- نهضت مشروطه ۲- دولت صفویان ۳- حیات فلسفی ۴- فلسفه ۵- (میرزا جهانگیرخان قشقایی، ابوالحسن شعرانی، میرزا ابوالحسن رفیعی قزوینی، میرزاهمدی آشتیانی، آقامحمد رضا قمشه ای، آقامیرمحمد کاظم عصّار، آیت الله محمدعلی شاه آبادی، امام خمینی (ره) و علامه طباطبایی) ۶- (اسفار ملامصدر/ شفای ابن سینا) ۷- سید ابوالحسن رفیعی قزوینی / آیت الله شیخ محمدعلی شاه آبادی ۸- آیت اله شاه آبادی ۹- میرزا علی آقا قاضی ۱۰- قرآن به قرآن / قاضی ۱۱- علامه طباطبایی ۱۲- شفای ابن سینا / اسفار ملامصدر ۱۳- طباطبایی ۱۴- ماتریالیستی / مارکسیسم ۱۵- اصول فلسفه و روش رئالیسم ۱۶- اصول فلسفه و روش رئالیسم ۱۷- شناخت / علیّت ۱۸- بدایه الحکمه / نهایه الحکمه ۱۹- آموزه های قرآن کریم ۲۰- هانزی کربن ۲۱- شیعه / رسالت تشیع ۲۲- علامه طباطبایی ۲۳- (استاد شهید مطهری، شهید دکتر بهشتی، شهید دکتر باهنر، آیت الله جوادی آملی، آیت الله حسن زاده آملی و آیت الله محمد تقی مصباح) ۲۴- افلاطون / فارابی ۲۵- درخت / ریشهٔ آن درخت ۲۶- تقلید از دیگران ۲۷- معیوب / ناسالم ۲۸- شهید مطهری / علامه طباطبایی / امام خمینی / تفکر و تدبیر در قرآن کریم

* گزاره های زیر را با واژه صحیح و غلط مشخص کنید:

- ۲۹- تفاوت عمده دورهٔ معاصر با دوره های قبل، همان ورود فلسفه های جدید اروپا به جهان اسلام و از جمله، به کشور ما می باشد.
- ۳۰- پس از سقوط دولت امویان حیات علمی و فرهنگی را به شدت ضعیف شد و همهٔ علوم، از جمله فلسفه را از رونق انداخت.
- ۳۱- در اواخر حکومت قاجار یک جنبش فکری و اجتماعی در ایران شکل گرفت و در حوزهٔ فرهنگ نیز جنب و جوشی پدیدار شد.
- ۳۲- امام خمینی در جوانی و در طی حدود ۲۰ سال مهمترین و مشکل ترین کتابهای فلسفی و عرفانی، را تدریس می کرده است.
- ۳۳- آیت الله قزوینی در شکل گیری شخصیت امام خمینی در ابعاد گوناگون فلسفی و عرفانی و اجتماعی نقش اساسی داشته است.
- ۳۴- قدرت علمی امام خمینی به گونه ای بود که در همان سنین جوانی کتاب هایی مانند اسفار ملامصدر را تدریس می کردند.
- ۳۵- امام خمینی در تدریس حکمت مشاء، بسیاری از مباحث آن را با بیانی بی نظیر تفسیر عرفانی می کردند.
- ۳۶- کتب عرفانی تعلیقات به شرح فصوص الحکم و شرح بر مصباح الانس؛ از امام خمینی (ره) است.
- ۳۷- کتب فلسفی مصباح الهدایه، اراده و طلب؛ شرح دعای سحر، سرالصلوه و آداب الصلوه از علامه طباطبایی است.
- ۳۸- استاد علامه سید محمد حسین طباطبایی بزرگ ترین شخصیت فلسفی معاصر و وارث حکمای بزرگ اسلامی است.
- ۳۹- علامه طباطبایی یک دوره فلسفهٔ اسلامی را به سبکی که مسائل عرفانی در آن طرح شده باشد، تألیف کرد.
- ۴۰- کتاب اصول فلسفه و روش رئالیسم را شهید مطهری نوشت.

۴۱- متن کتاب اصول فلسفه و روش رئالیسم را علامه طباطبایی نوشته است.

۴۲- پاورقی های کتاب اصول فلسفه و روش رئالیسم را استاد شهید مطهری نوشته است.

۴۳- کتاب اصول فلسفه و روش رئالیسم در روشن کردن افکار طلبان و دانشجویان و دانش پژوهان نقشی تعیین کننده داشت.

۴۴- علامه طباطبایی و شهید مطهری در بدایه الحکمه متناسب با مهمترین مسئله های فلسفی روز مجموعه ای تألیف کرد که پاسخگوی نیازهای مادر همین عصر باشد.

۴۵- علامه، دو کتاب درسی در دو سطح برای تدریس فلسفه تألیف کرده که کتاب بدایه الحکمه برای تدریس در سطح اولیّه است.

۴۶- کتب نهاییه الحکمه و بدایه الحکمه علامه طباطبایی به ترتیب برای تدریس در سطح اولیّه و بالاتر و تخصصی ترمی باشد.

۴۷- علامه، دو کتاب درسی در دو سطح برای تدریس فلسفه تألیف کرده که یکی نهاییه الحکمه است برای تدریس در سطح اولیّه است.

۴۸- بنا به بیان امام خمینی و علامه طباطبایی، متفکر شهید مرتضی مطهری شاگرد ممتاز این دو استاد بزرگ به شمار می آید.

۴۹- هر فلسفه ای سبک زندگی عام و عمومی خود را به دنبال دارد.

۵۰- یک فلسفه مبتنی بر اصالت حس و ماده، غایات و اهداف زندگی را در محدوده امور مادی قرار می دهد.

۵۱- کسانی که بیشتر اهل اندیشه و رزی هستند اینان زندگی شان را به تقلید از دیگران می گذرانند و تصمیم گیری آنها تابع جو حاکم بر جامعه است.

۵۲- کسانی که وارد عرصه تفکر شده و دارای افکار فلسفی شده اند، هنوز می توانند میان آن افکار و مسائل زندگی ارتباط برقرار کنند. اینان، گاهی بر اساس افکار خود تصمیم می گیرند.

۵۳- گروهی از افراد نیز هستند که هم ریشه درخت فکری را به درستی انتخاب کرده اند و پایه های استواری برای نظام فکری خود ساخته اند و هم با دقت و تأمل فراوان و با عقلانیت بالا، شاخ و برگهای سالم و قوی و استواری از آن ریشه استنباط و استخراج کرده اند.

۵۴- کسانی که مبنا خوبی برای ساختمان اندیشه ای خود انتخاب کرده اند و قدرت عقلی دارند که میان مبانی و تصمیم گیری های زندگی پیوند ایجاد کنند. لذا درخت اندیشه آنها شاخ و برگ های شاداب و مناسبی ندارد.

۵۵- فلسفه صدرای پس از ملاصدرا به عنوان اولین دستاورد فلسفه اسلامی در مراکز علمی و آموزشی محور تدریس قرار گرفت.

- شخصیت های فلسفی معاصر، قبل از حضور در درس علامه طباطبایی، سال ها از درس های فلسفی امام بهره می بردند.

۵۷- فعالیت علمی علامه طباطبایی در زمانی آغاز شد که اندیشه های جدید اروپایی، تفکرات ماتریالیستی و داروینستی در حال گسترش در ایران بود.

۵۸- حاصل ملاقات های مکرر علمی و فلسفی هانری کربن با علامه طباطبایی کتاب شیعه است.

۵۹- مهمترین اثر علامه طباطبائی کتاب شیعه است.

※ جواب ها: ۲۹-ص ۳۰-غ ۳۱-ص ۳۲-ص ۳۳-غ ۳۴-ص ۳۵-غ ۳۶-ص ۳۷-غ ۳۸-ص ۳۹-غ ۴۰-غ ۴۱-ص ۴۲-ص ۴۳-ص ۴۴-غ ۴۵-ص ۴۶-غ

۴۷-ص ۴۸-ص ۴۹-غ ۵۰-ص ۵۱-غ ۵۲-غ ۵۳-ص ۵۴-غ ۵۵-ص ۵۶-غ ۵۷-غ ۵۸-غ ۵۹-غ

@گزینه صحیح را انتخاب کنید:

۶۰- کدام گزینه نادرست است؟

۱) ورود فکری و فلسفی که در ایران، با آغاز نهضت مشروطه به صورت گسترده ای شروع شده بود، تا به امروز ادامه یافت.

۲) واسط حکومت قاجار جنبش فکری و اجتماعی در ایران شکل گرفت و در حوزه فرهنگ نیز جنب و جوشی پدیدار شد.

۳) امام خمینی تدریس فلسفه را در حوزه ها آغاز کرد که بسیاری از بزرگان به شدت با تدریس فلسفه مخالف بودند.

۴) استاد علامه سید محمد حسین طباطبایی بزرگ ترین شخصیت فلسفی معاصر و وارث حکمای بزرگ اسلامی است.

۶۱- متن کتاب اصول فلسفه و روش رئالیسم را.....نوشته است و پاورقی ها راکه در آن جلسات حضور داشته، به اصل مباحث افزوده است. که مفاد آن..... است.

۱) علامه طباطبایی / استاد شهید مطهری / روشن کردن افکار طلب و دانشجویان و دانش پژوهان

۲) استاد شهید مطهری / علامه طباطبایی / روشن کردن افکار طلب و دانشجویان و دانش پژوهان

۳) علامه طباطبایی / استاد شهید مطهری / متناسب با مهم ترین مسئله های فلسفی روز تألیف شده

۴) استاد شهید مطهری / علامه طباطبایی / متناسب با مهم ترین مسئله های فلسفی روز تألیف شده

۶۲- کدام مورد ویژگی منحصر به فرد کتاب اصول فلسفه و روش رئالیسم علامه طباطبایی که تا آن روز در حوزه فلسفه در ایران سابقه نداشت، می باشد؟

۱) نگاه تلفیقی به علوم جدید ۲) نگاه تلفیقی به علوم دینی ۳) نگاه تطبیقی به فلسفه ۴) نگاه تطبیقی به علوم دینی

※ جواب تست ها: ۶۰- گزینه ۲ ۶۱- گزینه ۱ ۶۲- گزینه ۳

۶۳- نویسنده هریک از کتاب های زیر را مشخص کنید:

- الف- تعلیقات به شرح فصوص الحکم
ب- اصول فلسفه و روش رئالیسم (نهایی خرداد ماه ۹۸)
ج- پاورقی های اصول فلسفه و روش رئالیسم
د- شرح بر مصباح الانس
و- مصباح الهدایه
ک- اراده و طلب
ق- شرح دعای سحر
م- سرالصلوه
ل- آداب الصلوه
ف- بدایه الحکمه
گ- نهایه الحکمه
ن- شیعه
ی- رسالت تشیع
- ۱- علامه طباطبایی
۲- ملاصدرا
۳- امام خمینی
۴- شهید مطهری

@جواب ها: الف-ب-۱ ج-۴ د-۳ و-۳ ک-۳ ق-۳ م-۳ ل-۳ ف-۱ گ-۱ ن-۱ ی-۱

۶۴- استاد و شاگردی هریک از موارد زیر را مشخص کنید:

- استاد
الف- سید ابوالحسن رفیعی قزوینی (فلسفه)
ب- آیت الله شیخ محمد علی شاه آبادی (عرفان)
ج- میرزا علی آقا قاضی (عرفان و اخلاق)
- شاگرد
۱- علامه طباطبایی
۲- امام خمینی

@جواب ها: الف-۲ ب-۲ ج-۱

۶۵-استاد وشاگردی هریک از موارد زیر را مشخص کنید:

استاد

شاگرد

الف-امام خمینی (ره)

۱- شهیددکتر بهشتی

ب-علامه طباطبایی

۲-شهید مطهری

۳- شهید دکتر باهنر

۴- آیت الله جوادی آملی

۵- آیت الله حسن زاده آملی

۶- آیت الله محمدتقی مصباح

@جواب ها:الف-۲ ب-۱و۲و۳و۴و۵و۶

۶۶-جدول را کامل کنید(نهایی دی ماه ۹۹)

شرح دعای سحر	اصول فلسفه وروش رئالیسم	بدایه الحکمه
الف)مؤلف:.....	ب)نویسنده پاورقی ها:.....	ج)مؤلف:.....

@جواب ها:الف-امام خمینی (ره) ب-استاد مطهری ج-علامه طباطبایی

***پاسخ کوتاه دهید:**

۶۷-دوره فلسفه معاصر به چه دوره ای اطلاق می شود؟

از حدود صد سال قبل تاکنون را دوره معاصر تلقی می کنیم.

۶۸-تفاوت دوره گذشته فلسفه را با دوره معاصر بنویسید؟

این تفاوت عمده، همان ورود فلسفه های جدید اروپا به جهان اسلام و از جمله، به کشور ما می باشد.

۶۹-ورود اندیشه های فلسفی به ایران در دوره معاصر،در چه زمانی شروع شده است؟

این ورود فکری و فلسفی که در ایران، با آغاز نهضت مشروطه به صورت گسترده ای شروع شده بود، تا به امروز ادامه یافت.

۷۰-امام خمینی در منظر نظر همگان با چه عنوانی شناخته می شود؟

همگان امام خمینی را به عنوان رهبری کننده یک انقلاب مذهبی در قرن چهاردهم هجری می شناسند.

۷۱- چند تن از استادان برجسته فلسفه در عصر حاضر را فقط نام ببرید؟

میرزا جهانگیرخان قشقایی، ابوالحسن شعرانی، میرزا مهدی آشتیانی، میرزا ابوالحسن رفیعی قزوینی، محمد مهدی الهی قمشه‌ای،

سید محمد کاظم عصار، آیت الله محمدعلی شاه آبادی، امام خمینی و علامه طباطبایی

۷۲- امام خمینی کدام کتب فلسفی و عرفانی را تدریس می کرد؟

اسفار ملاحدره و شفای ابن سینا

۷۳- امام خمینی در زمینه عرفان چه کتبی تألیف کردند؟

۱- تعلیقات به شرح فصوص الحکم ۲- شرح بر مصباح الانس ۳- مصباح الهدایه ۴- اراده و طلب ۵- شرح دعای سحر ۶- سرالصلوه

۷- آداب الصلوه

۷۴- روش تفسیر قرآن علامه طباطبایی چگونه بود؟ و آن از چه کسی آموخته بود؟

روش تفسیری خود را که روش تفسیر قرآن به قرآن است، از مرحوم قاضی آموخته بود.

۷۵- اقدامات فلسفی علامه طباطبایی را بنویسید؟

۱- تدریس فلسفه، ناظر بر مسائل روز فلسفی ۲- احیاء تدریس و تفسیر قرآن کریم ۳- تربیت شاگردان ۴- فعالیت های علمی و فرهنگی

خود را از محدوده حوزه فراتر برد و به دانشگاه ها و حتی به محیط های فرهنگی جهانی بکشاند.

۷۶- دو اثر فلسفی علامه طباطبایی را نام ببرید؟

۱- بدایه الحکمه ۲- نهایه الحکمه

۷۷- بزرگ ترین شخصیت فلسفی معاصر و وارث حکمای بزرگ اسلامی چه کسی بود؟

علامه طباطبایی (ره)

۷۸- کدام فیلسوف فرانسوی از نظرات علامه طباطبایی درباره فلسفه، عرفان و مکتب شیعه استفاده کرد؟

هانری گربن

۷۹- حاصل مذاکرات هانری گربن با علامه طباطبایی چه بود؟

حاصل مذاکرات گربن با علامه، دو جلد کتاب تحت عنوان «رسالت تشیع» و «شیعه» در دنیای امروز می باشد.

۸۰- مهم ترین جریان فکری و علمی قم چه جریانی بود؟

حلقه های فکری و جلسات تدریسی علامه طباطبایی

۸۱- شاگردان علامه طباطبایی (ره) را فقط نام ببرید؟

استاد شهید مطهری، شهید دکتر بهشتی، شهید دکتر باهنر، آیت الله جوادی آملی، آیت الله حسن زاده آملی و آیت الله مصباح یزدی

۸۲- از شخصیت‌های فلسفی معاصر که قبل از حضور در درس علامه طباطبایی، سال‌ها از درسهای فلسفی امام بهره می

بردند، چه کسی بود؟

شهید مطهری

۸۳- حاصل مباحث علامه طباطبایی با طلب با استعداد و نقد مبنای فلسفه‌های جدید و به خصوص مارکسیسم منجر به

تالیف چه کتابی شد؟

کتاب اصول فلسفه و روش رئالیسم است که با شرح و پاورقی‌های استاد شهید مطهری در پنج جلد انتشار یافته است.

۸۴- استادان مشهور شهید مطهری (ره) چه کسانی بودند؟

امام خمینی و علامه طباطبایی

۸۵- یکی از اثرات فلسفی استاد مطهری را نام ببرید؟

شرح بر کتاب اصول فلسفه و روش رئالیسم علامه طباطبایی

۸۶- کتاب اصول فلسفه و روش رئالیسم از چه کسی است؟ و کدام فیلسوف بر آن مقدمه و پاورقی نوشته است؟

علامه طباطبایی - استاد مطهری

*** پاسخ کامل و تشریحی دهید:**

۸۷- کدام عوامل بازار مباحث فلسفی را در جوامع اسلامی را وارد مرحله جدیدی کرد؟

الف- با اندیشه‌های برخی فیلسوفان دوره جدید اروپا، مانند دکارت، هیوم، کانت و آگوست کنت

ب- در چند قرن اخیر مکاتب فلسفی متعددی در اروپا شکل گرفت و توسعه یافت و به تدریج از مرزهای اروپا فراتر رفت.

۸۸- ویژگی اواخر دوره حکومت قاجار در زمینه اقدامات فکری و فلسفی چه بود؟

در اواخر حکومت قاجار که یک جنبش فکری و اجتماعی در ایران شکل گرفت و در حوزه فرهنگ نیز جنب و جوشی پدیدار شد،

مسئله‌های فکری و فلسفی جدیدی نیز مطرح گردید که زمینه را برای حیات مجدد فلسفه فراهم کرد.

۸۹- چه عواملی باعث شد که ایران در دوره معاصر با تفکر و جریان های فلسفی در اروپا آشنا شود؟

۱- کتاب های فلسفی فیلسوفان بزرگ اروپایی به زبان فارسی ترجمه شد.

۲- دانشجویانی برای آشنایی با فیلسوفان و مکاتب فلسفی اروپایی به آنجا رفتند.

۳- رشته های تحصیلی مربوط به فیلسوفان اروپایی در دانشگاه های ایران تأسیس شد.

۴- به تدریج اساتیدی وارد آموزش فلسفه شدند که متخصص در تحلیل و تبیین نظرات فلسفی یک یا چند فیلسوف مشهور و بزرگ اروپایی بودند.

۹۰- چرا پس از سقوط دولت صفویان، حیات فلسفی از شادابی چندانی برخوردار نبود؟

پس از سقوط دولت صفویان (که دوره ظهور فیلسوفان بزرگی مانند ملاصدرا بود)، نابسامانی هایی ایران را فرا گرفت که تامت های

طولانی ادامه یافت. این نابسامانی ها، حیات علمی و فرهنگی را به شدت ضعیف کرده و همه علوم، از جمله فلسفه را از رونق انداخت.

لذا با اینکه در این ایام چند فیلسوف نام آشنا به تدریس فلسفه اشتغال داشتند، اما حیات فلسفی از شادابی چندانی برخوردار نبود.

۹۱- برخورد فلاسفه ایرانی اواخر دوره حکومت قاجار با فلسفه های اروپایی چگونه بود؟

با اینکه در این دوره فلسفه های اروپایی وارد ایران شد و توجه علاقه مندان را به خود جلب کرد، اما از آنجا که ایران در یک دوره

طولانی مهد فلسفه بود و مکتب های بزرگ فلسفی، مانند مکتب مشاء و اشراق و متعالیه در آن رونق داشت، برخورد فیلسوفان

ایرانی با فلسفه های اروپایی بدین صورت بود که تلاش کردند با بهره گرفتن از ذخیره ارزشمند فلسفی خود، فلسفه های جدید اروپایی

را بفهمند و ارزیابی کنند.

۹۲- فلاسفه ایرانی اواخر دوره حکومت قاجار در زمینه فهم و ارزیابی فلسفه های اروپایی چه تلاشی کردند؟

از این رو تلاش کردند بار دیگر تدریس فلسفه را که به رکود گراییده بود، احیا کنند و رونق بخشند و دوستداران فلسفه را با

اندیشه های فیلسوفانی چون فارابی، ابن سینا، خواجه نصیر و ملاصدرا آشنا نمایند. آنان در همان حال می کوشیدند با بازسازی و

نوسازی ذخایر فلسفی گذشته، فلسفه ای غنی تر و پربارتر که ناظر به مسئله های روز جامعه باشد، عرضه نمایند.

۹۳- دو کتاب درسی فلسفی که علامه طباطبایی در دو سطح تالیف کردند نام برده و هریک را معرفی کنید؟

۱- بدایه الحکمه: برای تدریس در سطح اولیّه است ۲- نهایه الحکمه: برای تدریس در سطح بالاتر و تخصصی تر است.

۹۴- امام خمینی مباحث حکمت متعالیه را چگونه تفسیر می کردند؟

از استادان بزرگ فلسفه که در درس حضرت امام حاضر می شدند، نقل است که آن بزرگوار در تفکر فلسفی نبوغ خاصی داشتند و در تدریس حکمت متعالیه، بسیاری از مباحث صدر المتألهین را با بیانی بی نظیر تفسیر عرفانی می کردند.

۹۵- امام خمینی در چه شرایطی تدریس فلسفه در حوزه آغاز کرد؟

امام خمینی در شرایطی تدریس فلسفه را در حوزه ها آغاز کرد که بسیاری از بزرگان به شدت با تدریس فلسفه و به خصوص فلسفه صدرایی مخالف بودند و آنرا فلسفه ای ضد دینی می دانستند. به همین جهت حلقه درس ایشان اختصاص به شاگردان نزدیک داشت و علنی نمی شد.

۹۶- اساتید فلسفه و عرفان امام خمینی را بنویسید؟

سید ابوالحسن رفیعی قزوینی و آیت الله شیخ محمدعلی شاه آبادی رسید. آیت الله شاه آبادی بزرگ مردی است که در شکل گیری شخصیت امام خمینی در ابعاد گوناگون فلسفی و عرفانی و اجتماعی نقش اساسی داشته است. رابطه امام خمینی با ایشان از رابطه شاگردی و استادی فراتر بود و امام خمینی او را مراد و محبوب خود می شمرد.

۹۷- شرایط علمی و نیازهای فکری و فرهنگی شهر قم در ابتدای ورود علامه طباطبایی به این شهر چگونه بود؟

اولاً: اندیشه های جدید و مکتب های فلسفی که از اروپا به ایران آمده، به خصوص تفکرات ماتریالیستی و مکتب مارکسیسم،

در حال گسترش است. ثانیاً: حوزه های علمیه آمادگی لازم برای مواجهه با این افکار و اندیشه ها را ندارد و تدریس فلسفه و مباحث

فلسفی که می تواند زمینه نقد و ارزیابی مکاتب و اندیشه های جدید را فراهم کند، همچنان اندک است و مورد استقبال قرار نمی گیرد

و در برنامه درسی طلب جایگاهی ندارد.

۹۸- کتاب اصول فلسفه و روش رئالیسم مشتمل بر چه موضوعاتی می باشد؟ (نهایی دی ماه ۹۸ با اندکی تغییر)

۱- نگاه تطبیقی به فلسفه ۲- علامه و استاد مطهری در این کتاب تلاش می کنند که در مباحث مهمی مثل شناخت و علیت،

دیدگاه های فیلسوفان اروپایی و ماتریالیست ها را با دیدگاه خود در فلسفه اسلامی مقایسه کنند و ارزیابی خود را ارائه دهند. این کار،

در برخی آثار استاد مطهری نیز ادامه پیدا کرد.

۱۰۰- علامه طباطبایی و شهید مطهری در کتاب اصول فلسفه و روش رئالیسم چه چیزی را نشان دادند؟

علامه و مطهری در این کتاب نشان دادند که می توان از ذخیره فلسفی صدرائی بهره گرفت و متناسب با مهم ترین مسئله های

فلسفی روز مجموعه ای تألیف کرد که پاسخگوی نیازهای ما در همین عصر باشد.

۱۰۱- علامه طباطبایی چگونه کتاب اصول فلسفه و روش رئالیسم را تالیف کردند؟

ایشان علاوه بر تدریس شفای ابن سینا و اسفار ملاحظه‌ها، تصمیم گرفت یک دوره فلسفه اسلامی را به سبکی که مسائل روز در آن طرح شده باشد، تألیف کند. به همین منظور کلاسی تشکیل داد که طلبان برجسته و آشنایه مسائل در آن شرکت می‌کردند و مکتبهای فلسفی و به خصوص مارکسیسم که در آن ایام رونق داشت مورد نقد و بررسی قرار می‌گرفت. حاصل این جلسات کتاب اصول فلسفه و روش رئالیسم است که شامل متن اصلی و پاورقی‌های توضیحی است. متن را علامه طباطبایی نوشته است و پاورقی‌ها را استاد شهید مطهری که در آن جلسات حضور داشته، به اصل مباحث افزوده است.

۱۰۲- فیلسوف و متفکر معاصر حوزه قم را نام برده و دو نمونه از ابعاد شخصیتی او را بنویسید؟

امام خمینی، ۱- حضرت امام که از متفکران بزرگ عصر ما بود و در همه علوم اسلامی تبخیر بسزایی داشت، در فلسفه نیز صاحب نظر بود. ۲- گرچه جنبه سیاسی و فقهی امام و رهبری معجزه آسای آن بزرگوار در انقلاب اسلامی باعث شد تا دیگر ابعاد شخصیت ایشان کمتر آشکار شود، واقعیت این است که ابعاد فلسفی و عرفانی شان نیز بسیار درخشان بود. ۳- شخصیت‌های فلسفی معاصر، قبل از حضور در درس علامه طباطبایی، سال‌ها از درس‌های فلسفی امام بهره می‌بردند.

۱۰۳- فعالیت علمی علامه طباطبایی در چه زمانی آغاز شد؟ توضیح دهید.

در زمانی آغاز شد که اندیشه‌های جدید و مکتب‌های فلسفی از اروپا به ایران آمده بودند و تفکرات ماتریالیستی و مکتب مارکسیسم در حال گسترش در ایران بود. وی ابتدا جلساتی با حضور طلبان با استعداد تشکیل داد و به نقد مبانی فلسفه‌های جدید و به خصوص مارکسیسم اقدام کرد.

۱۰۴- چگونه آثار علامه طباطبایی به زبانهای اروپایی برگردانده شد و تفکر شیعی به جهان غرب راه یافت؟

ایشان، با استادان دانشگاه ملاقات می‌کرد و برای آنها جلساتی تشکیل می‌داد. حتی سالیان متمادی در عین فقر و قناعت، رنج آمد و شد به تهران با وسایل نقلیه عمومی آن روزگار به خود همواری کرد تا در تهران با خاورشناسان بزرگ و فیلسوفانی که برای تحقیق به ایران آمده بودند، دیدار و گفت‌وگو کند و روح تفکر و فلسفه اسلامی و مذهب تشیع را به ایشان بشناساند. به برکت همین فعالیت‌ها آثار استاد به زبان‌های اروپایی برگردانده شد و تفکر شیعی به جهان غرب نیز راه یافت.

۱۰۵- با توجه به نظام فکری افراد چه کسانی زندگی شان را به تقلید از دیگران می‌گذارند؟

کسانی که کمتر اهل اندیشه و ورزی هستند و اصولاً یک نظام فکری مشخص شده برای خود ندارند. اینان زندگی شان را به تقلید از دیگران می‌گذارند و تصمیم‌گیری آنها تابع جو حاکم بر جامعه است.

۱۰۶- با توجه به نظام فکری افراد چه کسانی در حال رشد و پیشرفت هستند؟

کسانی که وارد عرصه تفکر شده و دارای افکار فلسفی شده اند، اما نه هنوز آن افکار فلسفی به خوبی در آنها شکل گرفته و نه هنوز می توانند میان آن افکار و مسائل زندگی ارتباط برقرار کنند. اینان، گاهی بر اساس افکار خود تصمیم می گیرند و گاهی بیرون از آن اساس. اینان در حال رشد و پیشرفت هستند.

۱۰۷- با توجه به نظام فکری افراد چه کسانی به یک سبک زندگی معیوب و ناسالم می رسند؟

برخی از افراد در انتخاب ریشه درخت و پایه نظام فکری خود دچار خطا و اشتباه می شوند و ریشه ای ناکارآمد و ناسالم در زمین زندگی قرار می دهند و در نتیجه، به یک سبک زندگی معیوب و ناسالم می رسند.

۱۰۸- با توجه به نظام فکری افراد چه کسانی پایه های استوار برای نظام فکری خود ساخته اند؟ مثال بزنید.

گروهی از افراد نیز هستند که هم ریشه درخت فکری را به درستی انتخاب کرده اند و پایه های استواری برای نظام فکری خود ساخته اند و هم با دقت و تأمل فراوان و با عقلانیت بالا، شاخ و برگ های سالم و قوی و استواری از آن ریشه استنباط و استخراج کرده اند. در نتیجه، وقتی که به طور مثال، درباره فرهنگ صحبت می کنند، مخاطب فهیم میدانند که این سخن دقیقاً برگرفته از مبانی فلسفی اوست و این سخن به منزله شاخه و آن مبانی به منزله ریشه همین شاخه است.

۱۰۹- با توجه به نظام فکری افراد درخت اندیشه چه کسانی شاخ و برگ های شاداب و مناسبی ندارند؟

بسیاری هم هستند که مبنا و ریشه خوبی برای ساختمان اندیشه ای خود انتخاب کرده اند، اما آن قدرت عقلی و تفکری را ندارند که میان این مبانی و تصمیم گیری های زندگی، در سیاست، خانواده، اقتصاد و نظایر آن پیوند ایجاد کنند. لذا درخت اندیشه آنها شاخ و برگهای شاداب و مناسبی ندارد.

۱۱۰- سبک زندگی و آثار مکتوب و غیر مکتوب شهید مطهری چه موضوعاتی را نشان میدهد؟

سبک زندگی و آثار مکتوب و غیر مکتوب شهید مطهری نشان دهنده آن است که ایشان موفق شده بر اساس عمیقترین اندیشه های فلسفی که با نبوغ فکری خود از دو استاد و حکیم بزرگ معاصر آموخته بود و با تفکر و تدبیر قرآن و سخنان معصومین کسب کرده بود، یک نظام فکری و عملی خردمندانه را سامان دهد که در عین اتکای به میراث فکری و عملی تمدن اسلامی، پاسخگوی نیازهای زمان و عصر حاضر باشد.

۱۱۰- بگویند که سبک زندگی کدام دسته از افراد بر اساس تقلید از دیگران شکل می گیرد؟ (نهایی دی ماه ۹۹)

کسانی که کمتر اهل اندیشه ورزی هستند و اصولاً یک نظام فکری مشخص شده برای خود ندارند. اینان زندگی شان را به تقلید از دیگران می گذرانند و تصمیم گیری آنها تابع جو حاکم بر جامعه است.

الف- جریان مارکسیسم ب- پراگماتیسم ج- فلسفه های تحلیلی و..... و

تطبیق و مقایسه ص ۱۰۶

۱- هردو علاقه زیادی به فلسفه داشتند. و کتاب های مانند اسفار ملاصدرا را تدریس می کردند.

۲- هردو بزرگوار به روش عرفانی علاقه داشتند و کتاب های در این زمینه تالیف کرده اند.

۳- هردو سال های متمادی در فلسفه و عرفان شاگرد اساتیدی بزرگی بودند.

۴- هردو شخصیت به مباحث قرآنی و تفسیری آن توجه داشتند.

۵- بی تفاوت نبودن هر دو بزرگوار به مسائل و تحولات روز جامعه

خود ارزیابی ص ۱۰۹

به عهده خود دانش آموز گرامی است که خود را ارزیابی و نقد کنند.

ذکر نمونه ص ۱۱۰

فلسفه دین

- در قرآن ، از توحید گرفته تا معاد،

فلسفه دین و فلسفه سیاست

- از نبوت تا امامت و زعامت

انسان شناسی فلسفی و فلسفه اخلاق

- و از آرمان های فردی

فلسفه اجتماع

- تا هدف های اجتماعی

- همه بر محور عدل استوار شده است ...

- عدل قرآن، آنجا که به توحید یا معاد مربوط می شود، به نگرش انسان به هستی و آفرینش،

فلسفه دین

- شکل خاصی می دهد و به عبارت دیگر، نوعی جهان بینی است.

فلسفه دین و فلسفه فقه

- آنجا که به نبوت و تشریح و قانون مربوط می شود، یک مقیاس و معیار قانون شناسی است...

فلسفه سیاست و حکمرانی

- آنجا که به امامت و رهبری مربوط می شود، یک شایستگی است،

انسان شناسی فلسفی و فلسفه اخلاق

- آنجا که پای اخلاق به میان می آید، آرمانی انسانی است،

فلسفه اجتماع

- و آنجا که به اجتماع کشیده می شود، یک مسئولیت است.

۱- کتاب های فلسفی محض:

- الف- حرکت و زمان (شرح کتاب اسفار ملاصدرا) (۵جلد) ب- فلسفه تاریخ ج- فلسفه اخلاق
 د- مقالات فلسفی (۳جلد) ر- درس های کتاب شفای ابن سینا (۳جلد) ز- شرح منظومه ملاحادی سبزواری

۲- کتاب های میانی:

- الف- انسان و سرنوشت ب- عدل الهی ج- تکامل اجتماعی انسان د- نظام اقتصادی اسلام
 ر- انسان کامل ز- فطرت و- انسان و ایمان ی- آزادی معنوی

۳- کتاب های مسائل جاری

- الف- سیره نبوی ب- خدا در زندگی انسان ج- هدف زندگی
 د- خدمات متقابل ایران و اسلام ر- نظام حقوق زن در اسلام ز- اخلاق جنسی
 ص- داستان راستان ض- حق و باطل و- تعلیم و تربیت در اسلام

موفق و سربلندی شما آینده سازان کشور عزیز مان ایران آرزوی قلبی ماست.

سید احمد صمدانی استان اذربایجان شرقی